

Č.j.: VP/S 20e/00-160

V Brně dne 27.září 2000

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení zahájeném dne 24.7.2000 na základě žádosti Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky ze dne 20.7.2000 č.j. 23272/00/5220 o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory podle § 6 odst.1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře ve spojení s § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), rozhodl podle § 6 odst. 3 písm. a) zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře takto :

Výjimka ze zákazu veřejné podpory ve formě přímé dotace ze státního rozpočtu k nápravě škod na životním prostředí do výše 100% nákladů na sanaci a rekultivaci odvalu DOM ve Zbůchu, společnosti ZUD, a.s.

s e p o v o l u j e.

Odůvodnění:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) obdržel dne 24.7.2000 žádost o povolení výjimky (dále jen „žádost“) podle § 6 odst. 1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře (dále jen „zákon“), kterou podalo Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky dopisem ze dne 20.7. 2000, č.j. 23272/00/5220. Dne 16.8.2000 požádal Úřad o doplňující podklady, které obdržel dne 30.8.2000.

Žádost byla předložena jako program veřejné podpory se specifikací jednotlivých příjemců podpory s vyčíslením výše veřejné podpory a popisem konkrétních projektů, kterých se podpora bude týkat. Vzhledem k rozdílnosti příjemců podpory a věcné rozdílnosti podporovaných projektů nelze předloženou žádost schválit jako program a pro jednotlivé příjemce jsou vydána samostatná rozhodnutí. V následujících letech bude na nové projekty nutno podat samostatné žádosti o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory. O této skutečnosti vyrozuměl Úřad Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR dopisem č. j. VP/S20/00-160/654 ze dne 5.9.2000.

Údaje získané z žádosti o povolení výjimky :

- poskytovatelem veřejné podpory je Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
- ministerstvem nebo orgánem odpovědným za poskytnutí veřejné podpory je Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
- kontaktní osobou je Ing. Jaroslav Kuneš, ředitel odboru hornictví Ministerstva průmyslu a obchodu ČR
- souhrnný název projektů veřejné podpory je Dotace ze státního rozpočtu k nápravě škod na životním prostředí
- právním základem pro poskytnutí veřejné podpory je zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (dále jen „horní zákon“)
- druhem podpory je dotace na ochranu životního prostředí v oblasti těžby uhlí
- míra podpory jako podíl výše veřejné podpory k nákladům je 100 %
- jako forma poskytnutí veřejné podpory je uvedeno přímé poskytnutí finančních prostředků
- počet let trvání podpory 6 let, do doby ukončení platnosti horního zákona
- v ostatních částech žádosti je odkazováno na příložený materiál.

Podklady pro rozhodnutí

- žádost o povolení výjimky podle ustanovení § 6 zákona spolu s průvodním dopisem
- pokyny pro čerpání finančních prostředků odváděných do státního rozpočtu podle § 32a zákona č.44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon) vydané MPO pod č.j. 10588/99/5220/5200 v dubnu 1999
- přehled vybraných akcí na rok 2000 a vyčíslení jejich nákladů
- usnesení vlády České republiky č. 645 ze dne 15.listopadu 1995 k uvolnění finančních prostředků z výnosů úhrady za vydobyté vyhrazené nerosty převáděné podle horního zákona do státního rozpočtu
- přehled dotací udělených podnikům Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR v letech 1994 – 1999

Na základě žádosti o doplnění byly dodány ještě následující podklady :

- usnesení vlády České republiky č. 687 ze dne 12.7.2000, č. 21 ze dne 5.1.2000, č. 913 ze dne 8.9.1999, č. 750 ze dne 21.7.1999, č. 427 ze dne 16.7.1997, č. 170 ze dne 6.3.1996, č. 244 ze dne 26.4.1995, č. 429 ze dne 11.8.1993, č. 533 ze dne 20.12.1991, č. 366 ze dne 20.5.1992 a usnesení vlády České a Slovenské federativní republiky č. 894 ze dne 17.12.1990
- záznam z jednání k rozdělení finančních prostředků odvedených do státního rozpočtu za vydobyté nerosty v roce 2000, konaného dne 21.3.2000 na Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR

Právní analýza

Podle § 1 odst. 1 zákon o veřejné podpoře upravuje postup při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody (sdělení č. 7/1995 Sb., o sjednání Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé). Čl. 64 odst. 1 bodu. iii) Evropské dohody stanoví, že neslučitelná s řádným působením této dohody, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a Společenstvím, je jakákoliv veřejná podpora, která narušuje soutěž nebo hrozí jejím narušením v důsledku zvýhodňování některých podnikatelských jednotek nebo výroby určitého zboží. Čl. 3 Evropské dohody stanoví, že Rada přidružení přijme do tří let od vstupu této dohody v platnost nezbytná pravidla pro provádění odstavců 1 a 2. Tato pravidla byla přijata dne 24.6.1998 s účinností od 11.7.1998 (sdělení č. 225/1998 Sb., o sjednání Rozhodnutí č.1/98 Rady přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé ze dne 24.6. 1998 o přijetí prováděcích pravidel pro uplatnění ustanovení o státní podpoře uvedených v čl. 64 odst. 1 bodu iii) a odst. 2, podle čl. 64 odst.3 Evropské dohody zakládající přidružení mezi ES a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé, a v čl. 8 odst. 1 bodu iii) a odst. 2 Protokolu 2 k této Dohodě o výrobcích ESUO, dále jen „Prováděcí pravidla“). Čl. 2 Prováděcích pravidel stanoví, že posouzení slučitelnosti jednotlivých rozhodnutí o podpoře a programů s Evropskou dohodou bude probíhat na základě kritérií vyplývajících z uplatnění pravidel článku 92 Smlouvy o založení Evropských společenství, včetně současné a budoucí sekundární legislativy, systémů, směrnic a dalších příslušných administrativních nařízení platných v ES, jakož i precedenčního práva Soudu první instance a Soudního dvora a zvláštních pokynů, které budou vypracovány podle článku 4 odst. 3 Prováděcích pravidel.

V § 3 písm. a) zákona o veřejné podpoře se stanoví, že veřejnou podporou se rozumí jakákoliv forma podpory, včetně programů veřejné podpory nebo výhod zvýhodňujících podnikání nebo odvětví výroby poskytovaná Českou republikou, ministerstvem, jiným správním orgánem, orgánem samosprávy nebo poskytovaná z veřejných prostředků. Dle § 2 odst.1 zákona o veřejné podpoře je veřejná podpora poskytovaná způsobem narušujícím nebo hrozcím narušení soutěže, tím, že zvýhodňuje určité podnikání nebo odvětví výroby, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské Unie, neslučitelná se závazky České republiky vyplývajícími z Evropské dohody a je zakázána. Dle § 2 odst. 2 zákona o veřejné podpoře platí zákaz veřejné podpory podle odst. 1 pokud tento zákon nestanoví jinak nebo pokud Úřad pro ochranu hospodářské soutěže nepovolil výjimku.

Zdroj finančních prostředků na nápravu škod na životním prostředí vzniklých v souvislosti s dobýváním vyhrazených nerostů tvoří roční úhrady z vydobytých vyhrazených nerostů nebo vyhrazených nerostů po jejich úpravě a zušlechtnění, provedeném v souvislosti s jejich dobýváním, které jsou povinny společnosti zaplatit dle § 32a odst. 2 horního zákona na účet obvodního báňského úřadu. Z výnosu úhrady převede obvodní báňský úřad 50 % do státního rozpočtu České republiky. Tyto prostředky jsou pak Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR přerozděleny na konkrétní projekty, se kterými se musí jednotliví žadatelé přihlásit u Ministerstva průmyslu a obchodu ČR do 28.2. příslušného kalendářního roku.

Veřejnou podporu ve formě přímé finanční dotace představuje úhrada až 100% celkových nákladů investice na nápravu škod na životním prostředí. Příjemci veřejné podpory určené k nápravě škod na životním prostředí jsou společnosti provozující hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem.

Vzhledem k tomu, že:

- se jedná o výhodu poskytovanou Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR, které je poskytovatelem veřejné podpory v souladu s § 3 písm. c) zákona o veřejné podpoře
- tato výhoda zvýhodňuje příjemce dotace uhrazením části nákladů na daná opatření, které by příjemce musel uhradit ze svých vlastních prostředků,

jedná se o veřejnou podporu podle § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře, která je obecně zakázaná, pokud zákon o veřejné podpoře nestanoví jinak nebo nebude povolena výjimka.

Při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody je třeba postupovat v souladu s následujícími předpisy ES:

- Smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli (dále jen „Smlouva“)
- Rozhodnutí Komise č. 3632/93/ESUO z 28.12.1993, kterým se stanovují pravidla pro státní podporu v uhelném průmyslu – publikovaná v Official Journal L 49/94 (dále jen „Rozhodnutí“).

Jelikož Smlouva v článku 4 písm. c) zakazuje veškeré „subvence nebo podpory poskytované státy nebo zvláštní poplatky jmi ukládané v jakékoli formě“, přijala Komise v souladu s procedurou v čl. 95 Smlouvy výše zmíněné Rozhodnutí. To umožňuje, aby veřejná podpora byla v souladu se Smlouvou, pokud bude vyhovovat čl. 2 – 9 Rozhodnutí, které specifikují a blíže rozvádějí jednotlivé druhy podpor a podmínky jejich poskytnutí. Čl. 5 Rozhodnutí, týkající se podpor na krytí výjimečných nákladů, pak umožňuje veřejnou podporu uhelným podnikům na krytí nákladů vzniklých při modernizaci a racionalizaci, pokud podpora nepřesáhne tyto náklady. Kategorie konkrétních oprávněných nákladů jsou pak definovány v Dodatku, který je nedílnou součástí Rozhodnutí. Ze zde uvedených 15 druhů nákladů, lze zamýšlenou veřejnou podporu podřadit pod písm. f) a g) jako podporu na dodatečné podzemní zabezpečovací práce a důlní škody způsobené na šachtách, které byly v provozu. Veřejnou podporu dle čl. 5 odst. 1 Rozhodnutí lze považovat za slučitelnou, pokud její výše nepřesáhne výši nákladů na tyto projekty. Je proto slučitelná i veřejná podpora, která dosáhne 100 % celkových nákladů, což je i tento případ.

Vzhledem k tomu, že poskytování veřejné podpory ve formě, výši, za účelem a podmíněk, které byly popsány v předložené žádosti vyhovuje podmínkám stanoveným v Rozhodnutí Komise č.3632/93/ESUO a § 5 písm.c) zákona, Úřad výjimku ze zákazu veřejné podpory povoluje.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí v souladu s § 6 odst. 5 zákona o veřejné podpoře nelze podat rozklad.

Ing. Josef Bednář
předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Obdrží:

Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky
k rukám Ing. Jaroslava Kuneše
ředitele odboru hornictví
110 15 Praha